

Mariborom. Genljivo slovo jemali od ranjkega so v prelepi pridigi č. g. Franc Krajnc, župnik pri sv. Marjeti, nagrobno pa zapeli v slovenski besedi njegovi prijatelji in čestilci. Prezgoda nam umrli je bil sploh značajan mož, čist in goreč duhovnik, spreten katehet, ter je z ljudmi sploh prijazno občeval. Kot prijatelj je pa bil vedno zvest in odkritosrčen, kot tovarš ljubeznjiv in potrpežljiv, v družbi vsel in zmerno šaljev, siromakom darežljiv, slovenskemu narodu vdan — pravi biser duhovnikov lavantinske škofije. Bog mu daj večni mir!

J. Hrzič.

Iz Ljutomera. (Okrajna posojilnica) je 28. aprila obhajala svoj občni zbor; bilo je nad 80 udov navzočih, kar je dokaz, kako se udje, katerih je nad 300, za ta zavod zanimajo. Skupščino je otvoril društveni načelnik, g. Ivan Kukovec, in razložil namen zbora in pravice družabnikov v občnem zboru, kateri ima pravico za čas zborovanja tudi drugega predsednika izvoliti, kar se pa ni zgodilo. Potem je poročal v imenu nadzornega svetovalec, katerega odsek 3 udov je od načelnikstva predloženi račun pregledal in potrdil, o tem poslednjem (računu) g. Drag. Huber. Po vsestranskem pojasnilu računa (za l. 1877.) od strani g. poročevalca in od strani g. načelnika, se je račun brez vsega ugovarjanja enoglasno odobril. Po tem računu je imelo društvo nad 50.000 fl. dohodkov (udje so plačali 1780 fl. društvenih deležev, povrnilo od izposojenega 9300 fl. na obrestih za izposojene zneske 6490 gld; neudje pa so na obrestih vložili 28.200 fl.); izdatkov je pa imela posojilnica nad 42.200 gl. (mej temi so 26.000 fl. neudje nazaj vzeli.) Mej stroški nahajamo velik znesek za davek (nad 1100 gl.) Sploh bi društvo mnogo na boljšem bilo in mnogo večji rezervni fond že imelo, ko bi mu ne bilo treba tolike štibre plačevati; kajti v 6 letih je posojilnica skoro 3000 fl. štibre plačala; vsi rekurzi zoper tako obloženje niso nič pomagali. Morebiti bo de državni zbor v tej zadevi milejšo postavo naredil. Vsled tega je posojilnica imela v minolem letu samo 560 fl. čistega dobička, ki se je pripisal k rezervnemu fondu. Ta znaša zdaj skoro 5000 fl. *) Na dnevnem redu so bile tudi nekatere volitve. Iz nadzornega svetovalec, obstoječega iz 15 udov, je bilo iz žrebanih 5, kateri so bili pa zopet izvoljeni, namreč: gg. Pilaj, Špindler M., Jvan Farkaš, Jvan Rajh in J. Vargazon namesto Slane, kateri ni hotel volitve sprejeti. Nadzorno svetovalec ima vsak mesec seje, da dovoljuje posojila, račune sklepa, blagajnico pregleduje itd. Da bi se udje tega odbora redneje sej udeleževali, sklenil je občni zbor na predlog g. Kryla, da dobi vsak svetovalec za sejo (mesečno) $\frac{1}{2}$ fl

*) Nekateri družabniki so želeli, da bi se rezervni fond mej nje razdelil; a to ne gre radi tega ne, ker je rezervni fond po pravilih nedotakljiv in mora biti za varnost pri mogočih zgubah; pa tudi bi bilo društvo oslajeno, ako bi se mu toliko gotovine odvzelo. Čez nekaj let se že utegne nekaj mej društvenike razdeliti.

odškodnine. V cenilno komisijo, katera odločuje, če se ima tudi kojemu svetovalcu posojilo dati, voljeni so bili gg: Iv. Vavpotič, Andrej Trstenjak in Vido Akerman. Naposled se je na predlog g. Lapajna odločilo g. podpredsedniku za njegovo delovanje pri društvu 50 fl. na leto. Društveniku in pogorelcu Kotniku je občni zbor naklonil 30 fl. podpore. Stavil se je, predlog, da bi vsak društvenik, kedar pogori, dobil enak znesek, pa sklenilo se je, v takih slučajih vselej posebej odločevati. K sklepu imam še nekaj resnih besedi. Korist naše posojilnice, ki je v rokah poštenih in narodnih mož, povdarjati, je celó brez potrebe, kajti „dobra reč se sama hvali.“ V denarnih zadevah je hitra pomoč prvo in najvažnejše: „kdor naglo dá, dvakrat dá“ pravi pregovor. Zato je pa mnogi hvaležen, da dobi na menjico naglo podporo. Nasprotno pa, vsak z veseljem v posojilnico denar hraniti nqsi: kajti nikjer ga ne more boljše naložiti, nego pri nas; $6\frac{1}{2}\%$ daja naša posojilnica za vložene kapitale. Vkljub temu javnemu delovanju društva, ki polaga sleherno leto natančne račune, nahajajo se hudobni jeziki, in to žalibog mej omikanimi Slovenci (?), kateri društvo in njih načelnike sumničijo. To je neumno postopanje pa tudi hudobno obrekovanje, ki utegne do tične osebe spraviti na tožno klop.

Od sv. Antona v Slov. goricah. (Sejm) ki se je letos pri nas prvič vršil v soboto 27. aprila, bil je dobro obiskovan. Prišlo je veliko ljudi iz domače pa tudi iz sosednih župnij. Na sejm se je postavilo 1248 glav živine. Kupcev je bilo mnogo iz nemškega pa tudi iz Ogerskega. Prodalo se je 68 parov volov, vse živine pa okoli 416 glav. Tukajšnji posestnik in krčmar g. Alt je veliko pripomagal, da je sejm bil živahen, z tem, da je na predvečer dal iz možnarjev streljati in se je daleč po hribih in dolinah strelba razlegala. Močna godba je pa ves drugi den veselo godla. Letos še imamo dva sejma, prvi bo v soboto 22. junija.

Iz Polzele. (Lepo svečanost) so nam belo nedeljo pripravili naš č. g. župnik; 50 otročičev je prejelo isti den prvo sv. obhajilo; lepo belo oblečene deklice so imele venčke na glavi, fantiči pa na prsih šopke pripete, goreče sveče v rokah so pa vsi držali. Dušni pastir so okoli altarja zbrane otročiče genljivo nagovorili in potem je vsak dobil sv. Rešnje telo; otroci so se tako obnašali, da so okoli stoječe starce solze oblile. V spomin na prvo sv. obhajilo so č. g. župnik vsakemu otroku podarili posebno podobo. Sploh smo pa z tem, kako se pri nas drobna mladež odgojuje, prav zadovoljni. Zraven vrlega dušnega pastirja ima tukaj največ zaslug naš učitelj, g. Čebulj, ki že čez 20 let v Polzeli podučuje. Mož je res vse hvale vreden!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Mariborski okrajni zastop je na predlog g. Seidla enoglasno sklenol 4000 fl. na posodo vzeti in okrajne doklade mariborskeje

branilnici zastaviti; škoda, da se v „Marburger-Zeitung-i“ ni natanjše izpovedalo, zakaj se bo 4000 fl. porabilo? Hoče se nam zdeti, da je mariborski okrajni zastop prvi v Spod. Štajerju zlezel med dolžnike, česar slovenski odborniki gotovo niso krivi, ker v celem zastopu nobenega ni. — Na Dunaju so se naši ministri porazumili med seboj tako, da bo nova nagodba z Ogersko kmalu dognana, če bodeta obadva državna zbora ministrom pritrčila; Magjari pravijo, da je to zadnja njihova beseda. No, če je to resnično, tedaj je ta beseda za nas jako draga; kajti nas bi potem takem veliko večje plačilo in breme zadelo, kakor pa Magjare; dunajskega državnega zbora liberalno-nemški poslanci bodo morali ali v britko jabelko nove nagodbe vgriznoti, ali pa zgubijo svoje sedanje ministre in z temi bržčas tudi svojo gospodstvo: vse kaže, da se gledé znotranjih zadev bližamo odločilnim dnevom! Bog daj, da bi se odločili na korist in slavo cele Avstrije! To je tem bolj želeli, ker se tudi v naših zunanjih zadevah utegnejo kmalu vršiti neizmerno važne reči. Na to je opomnil minister Andrassy svoje tovarše; rekel je, da utegne kmalu potrebno biti celo armada pod orožje sklicati in da se mu 60 milijonov mora takoj na razpolaganje pripraviti; za 200.000 jugoslovanskih beguncev se je državna podpora podaljšala do 31. maja, ker še neki ne kaže z vojsko jih spraviti domov, za kar se pa bojda vrlo priprave delajo; govori se, da hoče Avstrija od sultana dobiti dovoljenja Bosnijo in Hercegovino zasesti in ondi mir in red z pomočjo avstrijskih vojakov uvesti; dalje se poroča, kako general Rodič v Dalmaciji trdnjave in vojake ogleduje kako pri Sisku zbirajo 25.000 mož, ki bodo imeli nad Kostajnico in Gradiško marširati v Banjoluko, in naposled, kako se nameni v Sedmograškem nastaviti 50.000 mož in mesto Karlsburg (Erdeljski Beligrad) z šancami obditi in spremeniti v trdnjavo, kakoršna je lani bila Plevna. — Dunajski državni zbor je sklenol čisti dohodek pri branilnicah, posojilnicah, zavarovalnih društvih itd. z 10 ali 5 % obdačiti. — Na Ogerskem se že pripravljajo na nove volitve, ki utegnejo jako živahne biti. Tako zvani „združeni uporniki“ hočejo sedanjo Tisza-jevo ministerstvo podreti. — Krivošijanci v Dalmaciji se zopet upirajo novačenju za deželne brambovce; njihovi sosedi Črnogorci pa postajajo avstrijskim vojakom na meji sovražni, nedavno je črnogorska krogla zadela vojaka na straži in ga močno v nogo ranila. V Reki ali Fiumi je fabrika, kder se izdelujejo strahoviti torpedi; Rusi in Angleži so jih marljivo kupovali, toda sedaj je vlada izvažanje tega strašnega bojnega orodja prepovedala in torpedov za naše cesarstvo naročila. — V Požegi na Hrvatskem snujejo novo škofijo, ker je zagrebska nadškofija prevelika. Iz Zagreba se bo tje prestavilo 6—10 kanonikov z novim škofom vred, katerega bo zagrebški nadškof imenoval in blagoslavljal.

Vnanje države. Pričeti razgovori med papežem Leonom XIII. in nemškim cesarjem, da bi na Nemškem cerkvena borba prenehala, se nadaljujejo; mnogi že upajo, da se bo posrečilo zaželeno porazumljenje. Cesar Viljelm je zopet javno pokazal, da stoji trdno na ruski strani; te dni je svojim generalom rekel: da svojega stričnika t. j. ruskega carja ne bo zapustil brez podpore, tudi je temu poslal najvišji pruski orden t. j. zlato zvezdo z podobo kralja Friderika II. Bismarku je nekoliko bolje, vendar ga zastopajo v njegovih ministerskih poslih 3 od cesarja imenovani namestniki. Nemški katoličani pošljejo 15. maja 150 odličnih mož v Rim sv. Očetu čestitat in se mu poklanjat. — Pruski general Moltke je bil na Dansko poslan in je svojo reč dobro opravil. Danci bodo pri Kopenhagenu zbrali svojo vojsko in v zvezi z Švedi vred zabranili Angležem pristop v Baltiško morje, češ naj se Anglež z Rusom ravsa in kavsa kder bodi drugod, le ondi ne. — Francozi so močno veseli svoje svetovne razstave v Parizu in pozablajo, da jih je že 50 milijonov stala; sicer pa čudovito srečno gospodarijo; drugo leto bodo dače državnej blagajnici dale čez 1 milijon več, kakor bo za državne stroške treba, čeravno so se nekateri davki zmanjšali. Tako stoji reč na Francoskem komaj 8 let po strašnih zgubah v nesrečni vojski, pri nas v Avstriji pa je od nesrečnega leta 1866. minolo 12 let, pa se čedalje bolj pogrezavamo v dače, dolgove, večje stroške in v siromaštvo! — Na Angleškem se je pričelo veliko gibanje med priprostim ljudstvom ter v javnih zborih in taborjih ugovarjajo namenjenej vojski zoper Rusijo; do kraljice in ministrov pa odpošiljajo prošnje, naj ti ne privolijo v toliko nevarno, za angleško rokodelstvo, fabrike in kupčijo pogubno krvi prelivanje zavoljo turških divjakov. Irski katoličani so v Dublinu sijajen zbor obhajali in sklenoli, delati na to, da se tudi katoliškim šolam in vseučiliščem daje državna podpora, a ne samo protestantskim. — V Mehiki v Ameriki imajo zopet revolucijo.

Turške homatije. Ruski cesar in celi narod je močno žaljen, da Angleži branijo sklenjeni mir z Turkom izvršiti. Angleži tirjajo: Bolgarija sme le do Balkana segati, Tesalija in Epir se mora Grkom, ki so roke v turški vojski križem držali, prepustiti, Črnogorcem se le nekaj malega zemlje dovoli, Srbiji tudi ne veliko in ta bi morala še dalje sultanu podložna biti, Macedonija in večji del Bolgarije bi naj ostal Turkom, Besarabije ne sme Rus pridobiti in tudi Batuma v Aziji ne, izgovorjeno plačilo bojnih stroškov se od Turkov ne sme tirjati. Toliko tirjajo Angleže od Rusov, če jim ti ne pritrdijo pa je boj neizogibljiv. Tirjatve so tako silne predrzne in nesramne, da je ruski poslanik grof Suvalov zapustil London, se vrnil nad Berolin v Petrograd k ruskemu carju, da mu o vsem natančno poroča. Kaj bo sedaj ruski car rekel, od tega imamo pričakovati — mir ali boj. Angleži in Rusi se neprehajajo pripravljajo nanj.

V Solunu nabirajo Angleži grških in mohamedanskih prostovoljcev, jih orožajo in takoj odpošiljajo vstajnikom v Rodopskih planinah, indijski vojaki so se že pripeljali v Suez in Said in bodo bržčas Egipt zaseli. Veliki knez Nikola je torej prav imel, ko je ruskeji gardi pred svojim odhodom djal: „otroci, jaz moram sedaj domov, vendar, če nam napovedo Angleži boj, bodem kmalu zopet med vami“. Silistrijo so Turki prepustili Rusom, Batuma, Varne in Šumle pa še ne; Rusi so torej Pravad zaseli in Šumlo od vseh strani zajeli. Iz Rusije vre vedno več vojakov, po kopnem in po morju se dovažajo streliva in živeža; v Bolgariji so pričeli novačenje in bodo izbrali 18.000 novincev. Srbom so doposlali mnogo denarjev za bojne priprave, ter jim ukazali prodirati iz Leskovaca v Vranjo, Giljan in Prištino; pri Giljanu je prišlo do bitke z Arbanasi, ki so bili tepeni; Črnogorci se utegnajo ob Tari spopadniti z Turki; V Ameriko so pa Rusi odposlali na nemški ladiji „Cimbria“ 600 mornarjev in 60 oficirjev nakupovat bitrih ladij roparic, 6 so jih že kupili. V Rumuniji delajo 3 utvrđjene taborje za varstvo stez iz Rusije v Bolgarijo. V Izmidu blizu angleškega brodovja bil je strašen potres, več mohamedanskih cerkvá se je podrlo in mnogo ljudi je smrt storilo: turški sultan zopet misli Carigrad zapustiti ter se preseliti v Brusu v Aziji. Okoli Carigrada še ima 90.000 vojakov. Tem nasproti stoji pod generalom Tottlebenom 120.000 ruskih junakov!

Za poduk in kratek čas.

Celje in njegova okolica.

(Zgodovinsko - krajepisna žrtica.)

VI. V življenju sv. Maksimilijana, celjskega rojaka, se po bogastvu in mogočnosti mesto primerja celó Troji rekoč: „Celje je bilo bogato, ljudnato, mogočno in naseljeno z plemenitimi in slavnimi mestjani; olupšano je bilo z stolpi in marmornatimi palačami in vedno na boj pripravljeno: druga Troja po mogočnosti, žali bože da tudi po osodi. Ravno tiste okoliščine, ki so Celje tako visoko povzdignole, bile so namreč tudi vzrok njegovej pogubi. Ker je stalo na meji kraljestva ob veliki cesti, so tod mimo vsi sovražniki Rimljanov sem ter tje hodili in Celje večkrat popolnoma razdžali. Tako je Celje veliko trpelo v hudi vstaji Panoncev zoper Rimljane l. 10. pred Kristusom, v bojih med cesarji Otonom, Vitelijem in Vespazijanom l. 69. po Kristusu, pri napadih Alemanov, Markomanov in Sarmatov okoli l. 260. in tudi v vojskah, ki sta jih imela cesarja Konstancij l. 351. in poznej l. 394. Teodozij zoper plemenitaše, ki so se hoteli cesarske oblasti polastiti. Poleg vojskinih nadlog se je tudi kuga v Celju zatrosila in mnogo ljudi pomorila.

Luč sv. vere je Celjanom prisvetila naravnost iz Rima, brž ko ne že l. 53. Ko je cesar

Klavdij vse židove in kristijane iz Italije pregnal v severne dežele. Z večjo močjo pa je krščanstvo prišlo iz Ogleja, od koder so pribajali goreči oznanovalci vere Kristusove. V tretjem stoletju je bilo krščanstvo že med vsemi stanovi razširjeno in tako vplivno, da so se svetniki odgojevali. Okoli l. 225. je bil namreč v Celju rojen sv. Maksimilijan, sin krščanskih staršev, ki so mu pa kmalu umrli. Po njihovi smrti razdeli svoje posvetno premoženje med ubožce in odide v Rim, kder je bil v duhovna posvečen ter od papeža Siksta II. poslan na Donavo sv. evangelja oznanovat. V mestu Lavreacu je postal škof. Med tem pa je v rimskem cesarstvu nastalo hudo preganjanje kristijanov in sv. Maksimilijan je slišal, da njegovi rojaki v Celju niso dovolj stanovitni v veri; zato pride sam v Celje in jih osebno podučuje in spodbuja v krščanstvu. Deželni oblastnik Ejulazij zapové, da morajo vsi kristijani tudi v Celju darovati maliku Martu, ki je imel ondi veličasten tempelj. Sv. Maksimilijan se temu ukazu srčno ustavi, zato ga Ejulazij obsodi in zapové ob glavo djati l. 284. Na torišču, kamor je njegova sv. glava padla, so postavili poznej kristijani cerkvo sv. Maksimilijana. „Kri mučencev je seme kristijanov“ — to se je tudi v Celju potrdilo. Vkljub hudemu preganjanju se je število kristijanov množilo in l. 381. se v listinah že nahaja celjski škof Tenaks v dokaz, da je bila v Celju že takrat škofija, ki pa je v nekterih stoletjih zopet bila zatrta.

Za rimsko cesarstvo so prišli hudi dnevi. L. 395. se je na dvoje razdelilo in potem je začelo hudo vrenje in preseljevanje severnih in vzhodnih narodov, ki so skoro vsi svojo pot naredili mimo Celja na Italijansko. Tudi takrat je Celje veliko trpelo in večkrat čisto razdžano bilo. L. 408. je šel tod mimo kralj Alarik z zahodnimi Goti; l. 452. je skoz Celje drl grozoviti Atila z svojimi Huni, in l. 475. je prišel Odoaker z Heruli. Ta je rimskega cesarja Romula Augustula v Kaveni vjel ter rimsko cesarstvo razrušil. Naše pokrajine z Celjem so tedaj prišle pod oblast Herulov. Odoaker vendar ni mogel dolgo Panonije in Norika pred divjimi severnimi narodi braniti, zato Rimljane iz vseh krajev pokliče v Italijo, dežele pa prepusti njihovej osodi. Za Odoakerjem je l. 489. prihrul Teodorik z svojimi Goti, za njim Alboin z Longobardi in l. 568. divji Obri pred seboj tirajé Slovence. Vsi ti narodi so bili krivoverci ali malikovalci. Slovenci, ki so se konci šestega in v začetku sedmega stoletja tu naselili, so bili vsi malikovalci in hudi sovražniki krščanstvu. Vsled tega je moral l. 599. celjski škof Janez v Novigrad na Istrijsko pobegniti in celjska škofija je nehala. Od Slovencev, ki so se tod naselili, imeovala se je pokrajina ob Savi in Dravi: Slovenska stran, dalje po današnjem Koroškem pa Korošica. Sami svoji vendar Slovenci niso bili, ampak v hudi sužnosti Obrov, dokler jih ni l. 623.